

Cennet-âsâ bir bahar

Yusuf Bey: “Bedüzzaman’ı çağdaşlarından ayıran en temel özellik nedir?”

Bedüzzaman, Arş-ı Azam’dan gelen Kur’ân ve onun tebliğcisi Hazret-i Muhammed (asm) ile modern çağın akıllı ve zekî insanı arasında köprü kurmuş çağdaş bir İslâm âlimidir. Cehâlet yerine ilim ve mârifet; atâlet ve tembellik yerine çalışkanlık; adâvet ve düşmanlık yerine, dostluk ve muhabbet; yeis ve ümitsizlik yerine, ümit ve emel; bedduâ ve tel’in yerine duâ ve şefkat; takiyye ve kararsızlık yerine, sabır ve sebat; baskı ve istibdat yerine, hürriyet ve Cumhuriyet¹; kargaşa ve ayaklanma yerine, âsâyîşi muhafaza ve birlik-beraberlik²; kişisel menfaatler yerine milletin menfaati³; enâniyet ve benlik hasisliği yerine, ubûdiyet ve “biz” bilinci; karanlık yerine, aydınlık; zulmet yerine, nûr; seyyiât yerine, hasenât; küfür ve şirk yerine, îman ve tevhid; taklidî îman yerine, tahkikî îman; kör taassup ve teslimiyet yerine, araştırmacı ve sorgucu yaklaşım; varsayım yerine, tasdik; teslim yerine, îman; mârifet yerine şehâdet ve şuhud; tasavvuf yerine, bizzat hakîkat; dâvâ yerine, dâvâ içinde burhân⁴; velâyet-i suğrâ yerine, velâyet-i kübrâ⁵ Bedüzzaman Saîd Nursî’nin bir asra yakın ilim ve tefekkür hayatında hep temsil ettiği en temel aksiyon birimleri olmuştur.

Bedüzzaman’ın en farklı yanlarından birisi, ümit ile dinamizmi kucaklaştırmış olmasıdır. Bedüzzaman Saîd Nursî, İslâmiyetin ve Kur’ân’ın istikbâlde söz sahibi olmaya hakkı bulunduğunu ve dünyanın bunu bir ortak payda olarak kabul etmeye doğru gittiğini bundan bir asır önce, herkesin ümitsizlik girdabında boğulduğu günlerde görmüş ve bunu, “İstikbal yalnız ve yalnız İslâmiyetin olacak!” 6 sözleriyle müjdelemiş, nedenlerini de açıklamıştır.

Ancak bunun için, Müslüman’a vazgeçilmez işler ve vazifeler düşmektedir.

Bedüzzaman’a göre tembellik bir zindandır ve Müslümanlar aslâ atâlete ve tembelliğe düşmemelidirler. Çünkü sürekli bir faaliyet ve hareket olan hayatın fitratı ve yaratılış tarzı tembelliğe aslâ izin vermez. Hayat sırf bir faaliyet ve hareketten ibârettir. Bu faaliyetin ve hareketin bineği ise, şevk ve dinamizmdir. Müslümanın himmeti şevke binip hayat meydanına çıktığı vakit, önce karşısına en şiddetli düşmanı olan ümitsizlik çıkar. Ümitsizlik korkunç bir düşmandır ve Müslümanın belini kırar. Oysa Cenâb-ı Allah, Kur’ân’da, “Allah’ın rahmetinden ümidinizi kesmeyiniz!” 7 buyurmaktadır. Ümitsizlik düşmanına karşı Allah’ın rahmetine itimat,

en keskin kılıcımız olmalı ve aslâ yeise kapılmamalıyız!

Müslümanın hakka hizmetinin önünü kesen bir diğer hastalığın da “üstünlük meyli” olduğunu beyan eden Üstad Saîd Nursî, bu meylin haksız yere çirkin bir çekişmeyi netice verdiğini, himmetin ve gayretin başına vurup atından düşürttüğünü kaydeder. Oysa Kur’ân’ın emrine göre Müslüman “Allah için” 8 yaşmalıdır. Allah için yaşayan kimselerde, birbirine karşı üstünlük meyline aslâ yer yoktur. 9

Bedüzzaman’a göre bizi atâlet zindanına düşürebilecek bir diğer neden de, acelecilik ve sabırsızlıktır. Sabır, zincirleme sebepler olarak nitelenebilen basamaklardır. Basamaklar tek tek çıkılmalı; atlanmamalıdır. Hırs mahrum olmaya sebeptir. Sabır ise her sıkıntının ve zorluğun anahtarıdır. İbâdet, itaat ve hayırlı işler üzerindeki sabır, kişiyi mahbûbiyet makâmına kadar çıkarır. Yani zorluklarda hizmetini terk etmeyen, çalışmasını ihmal etmeyen ve sabreden Müslüman, “Allah sabredenleri sever” 10 ve “Sabredin ve sabırda yarışın” 11 âyetlerinin işâretiyle muvaffakiyete ve Allah’ın rızâsına en yakın konumda bulunmaktadır.

Müslümanın çalışma şevkini kırabilecek bir diğer hastalık da, başkasının tembelliğini kendisine mazeret kabul etmesi ve bunu, görenekle kendisinin de tembelliğine bir yeter sebep telâkki etmesidir. Oysa Cenâb-ı Hak, “Tevekkül etmek isteyenler, yalnız Allah’a tevekkül etsinler!” 12 buyurmaktadır. Yalnız Allah’a güvenen, başkasının tembelliği ile değil, kendi yapması gerekenlerle meşgul olur.

Bedüzzaman’a göre, bundan sonra Müslümanın karşısına gaddar bir düşman çıkar; Müslümanın himmet ve gayretinin elinden tutar, oturtur. Bu düşman, işi birbirine bırakmak ve havâle etmekten başkası değildir. Bunun temelinde ise, acziyet ve kendine güvensizlik vardır. Oysa Cenâb-ı Allah, “Siz hidâyette oldukça, dalâlette olanlar size zarar veremez!” 13 buyurmaktadır.

Rahat yaşama meylinin de Müslümanın çalışma şevkini kıran bir diğer neden olduğunu beyan eden Saîd Nursî, rahatına düşkün olmanın bütün meşakkat ve sıkıntıların anası olduğunu ve bütün rezâletin yuvası bulunduğunu kaydeder. Oysa sıkıntıda ve meşakkatte büyük bir rahat vardır. Çünkü fitratı heyecanlı olan insanın rahatı, yalnız çalışmak ve mücâdele etmektedir. Cenâb-ı Hakk’ın, “İnsan ancak çalıştığına erişir” 14 âyeti unutulmamalıdır.

Asrın bütün vahametini bizzat görmesine ve yaşamasına rağmen, istikbâle ait ümidini ve dinamizmini aslâ kaybetmeyen Üstad hazretleri, “Acele ettim, kışta geldim. Sizler cennet-âsâ bir baharda geleceksiniz” 15 diyerek, geleceğin bahar çiçekleriyle bezenmiş olduğunu müjdeler. Yalnız bunun için, yukarıda bir bölümünü

özetlemeye çalıştığımız çalışma ve hizmet prensiplerinin ihmal edilmemesini de önemle ister.

Dipnotlar:

- 1- Tarihçe-i Hayat, s. 40;
- 2- Tarihçe-i hayat, s. 135;
- 3- Dîvân-ı Harb-i Örfî, s. 25;
- 4- Mektûbât, s. 365;
- 5- Mektûbât, s. 26;
- 6- Hutbe-i Şâmiye, s. 18;
- 7- Zümer Sûresi, 39/53;
- 8- Bakara Sûresi, 2/156;
- 9- Münâzarât, s. 85;
- 10- Âl-i İmrân, 3/146;
- 11- Âl-i İmrân, 3/200;
- 12- İbrâhim Sûresi, 14/12;
- 13- Mâide Sûresi, 5/105;
- 14- Necm Sûresi, 53/39;
- 15- Münâzarât, s. 55.